

SAMENVATTING

LKC 08.086 Leerling ten onrechte onderdeel gemaakt van vermeend groepsprobleem; PO

Een leerling is na een voorval in de privésfeer volgens ouders onderdeel gemaakt van een niet bestaand groepsprobleem.

De Commissie is van oordeel dat een privéprobleem tussen twee leerlingen, dat zijn uitwerking heeft op gebeurtenissen in de klas, mede een schoolprobleem is waar de groepsleerkracht geacht wordt aandacht aan te besteden. Aannemelijk is geworden dat er sprake was van een groepsprobleem. Een dergelijk probleem is pas aan te pakken als alle leerlingen van de groep worden betrokken bij het oplossen ervan. Niet is gebleken dat de school onaanvaardbare druk heeft gezet op klagers om medewerking aan het oplossingstraject te bewerkstelligen.

Wel is gebleken dat de school niet voldoende zorgvuldig met ouders heeft gecommuniceerd over (het oplossen van) het groepsprobleem. Op dat punt is de klacht gegrond.

Advies Landelijke Klachtencommissie Onderwijs

Inhoud klacht

Ouders zijn het er niet mee eens dat hun dochter, na een conflictje in de privésfeer over een logeerpartijtje met een medeleerling, tevens kind van een leerkracht van de school, onderdeel en hoofdschuldige is gemaakt van een tot dat moment niet bestaand groepsprobleem. Volgens de ouders zijn zij vervolgens onder druk gezet om mee te werken aan een groepstraject ter oplossing van het (niet bestaande) probleem. Volgens de ouders heeft de school ten onrechte gesteld dat het groepstraject een positief effect heeft gehad.

Toetsing door Commissie

De Commissie constateert dat klagers en de school van mening verschillen over de vraag of er sprake was van een privéprobleem of een schoolprobleem.

Hoewel het specifieke voorval wellicht ontstaan is buiten schooltijd, in de laatste week van de schoolvakantie, heeft het zijn uitwerking gehad tot in de school: de dochter van een collega van de groepsleerkracht durfde niet meer de klas in. Dit is een probleem dat de groepsleerkracht niet kan negeren en waaraan hij geacht wordt wat te doen, zeker als de reden gelegen is bij andere leerlingen in de klas.

Het is naar het oordeel van de Commissie daarmee (ook) een schoolprobleem. Het is de Commissie uit de stukken en hetgeen verweerders ter zitting hebben geschetst, voldoende aannemelijk geworden dat er binnen in ieder geval de meisjesgroep sprake was van spanning in de onderlinge interactie. Het is niet meer dan logisch dat de school aandacht voor zo'n groepsprobleem heeft en pogingen in het werk stelt dat probleem op te lossen. De Commissie merkt in dat kader op dat de opmerking dat de groep leiders en volgers heeft daarmee nog geen verwijt naar de betrokken leerlingen inhoudt.

De Commissie constateert dat de groepsleerkracht, toen hij werd geconfronteerd met de leerling die de klas niet in wilde, in eerste instantie geprobeerd heeft dit op te lossen met een gesprek tussen beide betrokken leerlingen en hun ouders. Deze aanpak had hij vaker succesvol toegepast bij problemen tussen individuele leerlingen.

Ter zitting heeft de groepsleerkracht duidelijk gemaakt dat hij het gesprek bedoeld had als de start van een traject om het door hem geconstateerde groepsprobleem aan te pakken. Dit heeft hij blijkbaar niet goed met klagers weten te communiceren, waardoor die de indruk konden krijgen dat hun dochter als schuldige werd gezien van het probleem dat een andere leerling niet meer de klas in wilde. Op dit punt heeft verweerder niet zorgvuldig genoeg gecommuniceerd.

Naar het oordeel van de Commissie heeft verweerder mogelijk een inschattingfout gemaakt door ervan uit te gaan dat hij het groepsprobleem op dezelfde manier zou kunnen aanpakken als een individueel probleem tussen leerlingen. Het heeft uiteindelijk geleid tot de, ook door de directeur geconstateerde, valse start van het traject tot oplossing van het probleem.

Klagers hebben gesteld dat de school hun dochter (en andere leerlingen) ten onrechte onderdeel heeft gemaakt van het probleem.

Voor de Commissie is duidelijk geworden dat er sprake was van een groepsprobleem. Het oplossen van een dergelijk probleem kan alleen gebeuren indien ook de hele groep bij het oplossen daarvan

wordt betrokken. Het kan niet zo zijn dat een van de "kopstukken" van de groep ontbreekt. Het is dan ook goed te begrijpen dat de school gepoogd heeft klagers te overreden toch in te stemmen met het door de schoolbegeleidingsdienst begeleide groepsproject. De Commissie kan zich voorstellen dat klagers zich in dat verband onder druk gezet voelden, maar het is haar niet gebleken dat de school onaanvaardbare druk heeft uitgeoefend.

Ten aanzien van het met de schoolbegeleidingsdienst gevolgde project merkt de Commissie nog het volgende op.

De Commissie heeft vastgesteld dat de medewerker van de schoolbegeleidingsdienst heeft voorgesteld het project te starten met een ouderavond voor de ouders van de groep. De groepsleerkracht heeft dit advies niet overgenomen, maar heeft alleen de ouders van de acht meisjes een informatiebriefje doen toekomen.

Hier heeft de groepsleerkracht volgens de Commissie een inschattingfout gemaakt. Een ouderavond organiseren over een in de groep spelend probleem is een minder confronterende manier om een ervaren probleem te benoemen en een oplossingstraject te starten dan, in dit geval, de ouders van de meisjes uit de groep aan te schrijven. Via een ouderavond is het makkelijker draagvlak te creëren, vragen te beantwoorden en angsten en ongenoegens weg te nemen. Het was daarom verstandiger geweest het advies van de medewerker van de SBD op te volgen. Op dit punt is de communicatie over de aanpak van het groepsprobleem niet zorgvuldig geweest.

Klagers stellen dat hun dochter ook aan het eind van het traject als schuldige is aangewezen. Zij verwijzen hiervoor naar een volgens hen door de medewerker van de SBD gestelde vraag wat de overige kinderen nu van hun dochter en haar vriendinnetje vonden.

Voor de Commissie is niet overtuigend komen vast te staan dat de bewuste vraag is gesteld. Partijen waren er beiden niet bij aanwezig. Klagers hebben enkel van hun dochter gehoord dat de vraag was gesteld. Voor het geval de vraag inderdaad gesteld is, is de Commissie van oordeel dat de school weliswaar verantwoordelijk is voor het in gang zetten van het begeleidingstraject, maar dat in beginsel de begeleider van het project de verantwoording draagt voor haar eigen handelen en daarop aangesproken dient te worden.

In dit kader merkt de Commissie eveneens op dat klagers hebben gesteld dat de toenmalige directeur had toegezegd dat de ouders de gespreksverslagen van de gesprekken van de medewerker van de SBD met de individuele leerlingen, zouden krijgen. Verweerders hebben dit niet weersproken, waardoor de Commissie aannemelijk acht dat die toezegging is gedaan. De Commissie merkt, nog los van de vraag of het verstandig is deze verslagen te verspreiden, op dat het niet aan de directeur is om toezeggingen te doen over zaken die behoren tot het exclusieve domein van de externe professional. De enige die een toezegging hierover zou kunnen doen, was de medewerker van de schoolbegeleidingsdienst, die kan afwegen of een dergelijke verspreiding past binnen de door haar voorgestane (be)handelingsmethodiek. Een toezegging van de directeur lijkt hierin voorbarig.

Ten slotte hebben klagers, ook in hun brief naar aanleiding van het overleg na afloop van de mondelinge behandeling, aangegeven dat rectificatie van de brief waarin de school schrijft dat het project succesvol was, voor hen essentieel is.

De Commissie stelt vast dat zij vanuit haar positie en op grond van de stukken en het ter zitting verhandelde, niet in staat is een oordeel te geven over de mate van succes van het gelopen traject. Daarmee is ook gegeven dat de Commissie zich niet kan uitlaten over een rectificatie die daaromtrent dient te volgen.

Daarnaast overweegt de Commissie dat de school zich in de bewuste brief van 11 juni genuanceerder uitlaat dan het door klagers genoemde 'succesverhaal'. De school schrijft dat de leerkrachten het project als positief hebben ervaren en dat zij merken dat de leerlingen spontaner en meer ontspannen met elkaar omgaan. In de brief wordt echter ook aangegeven dat het groepsprobleem niet in een paar maanden is op te lossen en dat aan ieder geval het onderwerp "het luisteren naar elkaar" nog extra aandacht dient te worden besteed.

Klagers hebben blijkbaar een andere beleving van de uitkomst van het project, maar dat hoeft nog niet te betekenen dat de beleving van de leerkrachten daarmee niet anders kan zijn.

De Commissie heeft geen redenen om aan te nemen dat de door de school opgeschreven beleving evident onjuist is.

Oordeel

De klacht is in zoverre gegrond, dat de school op een aantal momenten in het traject niet voldoende zorgvuldig heeft gecommuniceerd met klagers en andere ouders. Voor het overige is de klacht ongegrond.

Aanbevelingen

De Commissie beveelt het bevoegd gezag aan:

1. het reeds door de directeur ingezette traject om met klagers een werkbare situatie te waarborgen waarin de dochter van klagers haar laatste schooljaar goed kan afsluiten, voort te zetten;
2. in voorkomende gevallen extra aandacht te besteden aan de zorgvuldigheid in de communicatie met ouders om daarmee twijfel over de reden en intentie van het handelen van de school te voorkomen dan wel uit te sluiten.

Aldus vastgesteld te Utrecht op 4 maart 2009 door mr. dr. L.P.M. Klijn, voorzitter,
drs. D.J. Duyvis en R. Limper, leden, in aanwezigheid van drs. J. van Velzen, secretaris.